

Broj: 06-21-1585-2/21
Travnik, 22.03.2021. godine

**Ekološko-humanitarna udruga „Gotuša” Fojnica
Luke – Gojevići b.b.
Fojnica**

PREDMET: Obavijest, dostavlja se

Vezano za Vaš zahtjev za inspekcijski nadzor koji je u MPViŠ SBK/KSB Travnik zaprimljen 03.03.2021. godine pod brojem 06-21-1585 u kojem tražite nadzor nad radom MHE „Dolac“ i MHE „Podstinje“ na rijeci Biloj u općini Travnik, želim da Vas obavijestim sljedeće:

Dana 08.03.2021. godine izvršen je nenajavljeni inspekcijski nadzor na vodozahvatima MHE „Dolac“ i MHE „Podstinje“. Lokacije su fotografisane iz više uglova. Na vodozahvatu MHE „Dolac“ u trenutku nadzora ekološki prihvatljivi protok je bio omogućen. Displej mjerača protoka je pokazivao protok od 1074 l/s. Također je vidljivo da se vrše radovi na proširivanju otvora riblje staze za oko 1 metar, a što je nakon par dana i završeno. Odgovorno lice je izjavilo da je u periodu kad su fotografije iz priloga zahtjeva snimljene vršena zamjena ležajeva male turbine pa je iz razloga testiranja na maksimalni protok blokirana riblja staza. Na vodozahvatu MHE „Podstinje“ u trenutku nadzora ekološki prihvatljivi protok je bio djelomično omogućen. Na uzvodnom otvoru riblje staze postavljena je daska ispod koje je tekla voda, a uslijed nakupljenog otpada protok je smanjen. Po navodu prisutnog uposlenika s daskom na otvoru održavaju projektovani EPP pošto je dno otvora isuviše nisko, a otpad se mora svakodnevno uklanjati. Displej mjerača protoka je pokazivao protok od 85 l/s. Prisutni uposlenik odmah je očistio otpad, čime je uspostavljen projektovani EPP. Na prelivu brane uslijed povećanog dotoka višak vode se izlivao u korito čime se povećavao ukupan EPP.

Kako bi se utvrdio protok za dan 23.02.21. godine kad su snimljene fotografije iz zahtjeva, s predstavnicima obje MHE je dogovoreno da ovoj inspekciji dostave podatke o protoku sa mjerača EPP-a za period 01.02. - 08.03.21. godiné. Uvidom u tabelarni satni pregled protoka za dan 23.02.21. godine, a i za dane prije i poslije tog datuma, vidljivo je da za MHE „Dolac“ protok ni u jednom trenutku nije iznosio manje od 1000 l/s, a za MHE „Podstinje“ da je protok varirao od 114 l/s do 624 l/s , a što nije odgovaralo stvarnom stanju na ribiljim stazama tog dana.

Razlog za ovu situaciju je u sljedećem. Instrument za mjerjenje EPP-a se sastoji od sonde za mjerjenje nivoa vode koja je instalirana na vodozahvatnom objektu i data loggera u kojem su pohranjene vrijednosti iz QH krive. Na profilu za ekološki prihvatljiv protok, odnosno u ovom slučaju na uzvodnom otvoru riblje staze, izvrše se mjerjenja protoka za različite vodostaje na osnovu kojih se formira QH kriva. Na osnovu QH krive odabere se 20-ak QH tačaka i iste se tabelarno pohrane u data logger na kojem se vrši očitanje protoka za različite visine vodostaja. Podaci se po potrebi skidaju i pohranjuju u bazu podataka. Problem sa ovim načinom mjerjenja jeste kad se otvor EPP-a blokira (daskom, letvom, otpadom, itd.) mjerač protoka uopšte ne registruje promjenu u EPP-u pošto je izračunati protok samo u funkciji vodostaja na vodozahvatu. Uvidom u dijagrame protoka za bilo koji vremenski period ne može se utvrditi da li je otvor EPP-a bio blokiran ili ne.

Članom 23. Pravilnika o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka („Službene novine FBiH”, broj 04/13, 56/16 i 62/19) propisano je da se monitoring EPP-a vrši na profilu vodotoka neposredno uzvodno od vodozahvatnog objekta ili sistema objekata vodozahvata, te na profilu vodotoka neposredno nizvodno od vodozahvatnog objekta ili sistema objekata vodozahvata. Stoga je neophodno u skladu sa Pravilnikom postojeću sondu za mjerjenje vodostaja instaliranu na vodozahvatu izmjestiti na profil neposredno nizvodno od vodozahvata kako bi mjerač mogao registrovati svaku promjenu u protoku kad se uzvodni otvor riblje staze blokira iz bilo kojeg razloga.

Rješenjem kantonalnog vodnog inspektora naloženo je da obje MHE u roku od 30 dana izmjeste sonde mjerača ekološki prihvatljivog protoka sa vodozahvata gdje su trenutno instalirane na profil vodotoka neposredno nizvodno od vodozahvatnog objekta u skladu sa članom 23. Pravilnika o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka («Službene novine FBiH», broj 04/13, 56/16 i 62/19) i uslovima iz Vodnih dozvola koje je izdalo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva SBK/KSB Travnik, te da nakon izmještanja sonde mjerača vodnoj inspekciji dostave dijagramske tabelarni pregled satnih vrijednosti protoka za period od 48 sati nakon stavljanja mjerača u funkciju.

Ukoliko i ubuduće dobijete slične prijave o blokiraju ekološki prihvatljivog protoka na malim hidroelektranama, molim Vas da o tome obavijestite ovu inspekciju.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu,
- a/a

Kantonalni vodni inspektor

Edin Ruštempašić, dipl.ing.građ.